

Зозуляста

Анатолій Давидов

Сьогодні Тарасика забирає з садка старший брат Петько. Він уже дорослий — ходить до п'ятого класу. Як ішли повз базар, побачили, що продають курчат інкубаторських. Немовби клубочки з жовтої вовни копошаться в картонних коробках. Ще й цвірінчать, як горобці на весну. Петько помітив, що Тарасик очей од них не відводить, узяв і купив йому одненьке.

Та й зрадів же Тарасик подарункові! У нього було колись таке саме жовтеньке курча, тільки іграшкове. Заведеш його ключиком — воно й стрибає по підлозі, ще й нібито дзьобає щось. Тарасик клав йому крихти хліба, та іграшці було до того байдуже. І ось тепер у нього справжнісіньке живе курча. Ото радість!

Прийшли брати додому й одразу ж накришили курчаті хліба, поставили перед ним блюдечко з водою. А курча, як і те, іграшкове, й не дивиться на їжу. Пищить, сердешне.

— Чом не їсть? — питає Тарасик у брата. А той лише плечима знизує.

Добре, що мама з роботи прийшла. Як дізналася про курча, руками сплеснула:

— Теж мені — знайшли собі забавку! Хіба такій крихітці хліб дають?

Метнулася на кухню, принесла трохи пшона, сиру. Поклала перед курчам, а воно в куток сховалося. Що робити?

— Та воно ж іще їсти не вміє! — здогадалася мама. Взяла курчатко, поставила коло їжі й давай пальцем по підлозі стукати. Курча й собі вдарило дзьобиком спочатку по підлозі, а тоді й пшонинку надибало. Дзьоб! — і ковтнуло її, а тоді ще одну... І так з десяток пшонинок з'їло, трішечки сиру. Воно б іще більше з'їло, та мама не дала.

— Ще переїсть, — мовила. А тоді до Петька: — Навіщо ж ти, синку, таке зробив? Купила б оце курча якась бабуня, й ходило б воно по подвір'ю, адже курчаткам, особливо інкубаторським, потрібні і сонце, і свіже повітря, і травичка зелена. А тут, у квартирі, цього бракуватиме...

Зажурилися брати.

— Завтра, мамо, ми повернемо курчатко тому дядечкові, в якого купили! — рішуче сказав Петько. — Згоден, Тарасику?

Тарасикові, щоправда, не хотілося втрачати таке симпатичне курчатко, та якщо воно не може в квартирі жити, то вже доведеться погодитись...

Уранці, по дорозі до дитсадка, брати знову зайшли на базар. Та ні машини, ані того дядечка, що продавав курчат, уже не було. Довелося йти з курчам до дитсадка. А тут Зоя Павлівна нагодилася.

— Де взяли? — замилювалася курчатком, а коли дізналася, що ніде діти його, втішила братів: — Сьогодні ж однесемо курча до лісництва. Там у квочки, здається, вже більші курчата, та не біда — і це з ними ростиме...

Михея Хомича в лісництві не застали: навесні чимало роботи в лісі. На подвір'ї поралася Тетяна Романівна, мама Зої Павлівни. Діти до неї:

— А де квочка з курчатами?

— Десь за хлівом гребуться!

Гайнули за хлів. І справді, на купі гною, що за Вороньковою стайнею, греблися кури, а трохи осторонь, під розлогим кущем квітучої бузини,— квочка з курчатами. Зозулясті курчатка снували в траві, та тільки-но побачили дітей, одразу ж до квочки побігли. А та пір'я настовбурчила, крила розчепірила. Спробуй підійди!

Тарасик хотів своє курчатко до них пустити, та Зоя Павлівна не дала:

— Ще заклують чужого!

— Не заклують,— запевнила Тетяна Романівна.— То вона крила розпустила, щоб курчат захистити, а насправді зозуляста лагідна курка. Хіба ти її, Зою, не впізнала?

— Невже втікачка? — радо вигукнула вихователька.

— Вона,— всміхнулася Тетяна Романівна. А тоді до дітей: — Ця курка втекла колись із дому. Михей Хомич гадав, що пропала. Міг тхір задерти, лисиця викрасти. У лісі, бачте, на курку чимало звірів зуби гострить! Вже аж під осінь Михей Хомич зустрів її з виводком на віддаленій ділянці. Він до них, а вони навтіки: здичавіли. Так і жили зозулясті кури в хащах аж до зими. А коли сніг упав та морози вдарили, стурбувався Михей Хомич: померзнуть, бідолахи. Вранці взяв порожній мішок, став на лижі — треба ж їх якось рятувати! Я саме зерно набирала в мішечок для приманки, коли це Михей Хомич як вигукне:

— Глянь-но, що в Вороньковій стайні діється!

Я туди — аж там кури-лісовички сидять. Швиденько двері зачиняю, щоб не повтікали, а вони хоч би що. Вкинули ми їх до курника, нагодували. Кілька днів через них і інших курей не випускали на подвір'я, а тоді ризикнули — втечуть, то й втечуть! Та, мабуть, нелегко їм у лісі жилося, бо ніколи вже від зерна й теплого курника не втікали. Зозуляста під весну завоктала, підклали ми їй яєчка, вона й висиділа оцих курчат.

Тетяна Романівна взяла Тарасикове курча, посадила його перед зозулястою. Курка уважно подивилася на нього, а тоді стала гребтися в землі. Невдовзі щось знайшла.

Ціп-ціп-ціп! — поклікала курчат. Ті мало з ніг не збили новенького: кожному, либонь, хотілося першим доскочити знахідки. Проте квочка їх не пустила, а ще раз проказала своє "ціп-ціп-ціп". І тут Тарасикове курча збагнуло, мабуть, що то його квочка кличе, й хутенько рушило на той поклик. По дорозі двічі перечіпалося, а таки побігло до зозулястої.

А вона, як Тарасикова мама пальцем по підлозі, вдарила кілька разів дзьобом біля знахідки — пророслого вівсяного зернятка. Роби, мовляв, як я!

Курча так і зробило. Зернятко швидко сховалось у його дзьобику.

— Признала зозуляста ваше курчатко,— задоволено мовила Тетяна Романівна.— Тепер нічого боятися за нього...

Діти ще довго були в лісництві. Перш ніж іти додому, до курей навідалися. Зозуляста, як і раніше, греблася в землі, поблизу неї копошилися курчата. Серед них

весело вистрибувало й новеньке. Та ось квочка побачила дітей і стривожено ціпнула їм своєю курячою мовою. Курчата прожогом метнулися до неї і хутко сховалися під крила. Тарасикове курча — найперше!